

Mottaker i henhold til mottakerliste

Saksbehandler, innvalgstelefon

Per Olav Granheim, 32 26 67 39

Marit Surlien Hoen, 32 26 67 16

Forvaltning av statlige tilskuddsordninger på landbruksområdet i 2024

Statsforvalteren i Oslo og Viken vil med dette orientere kommunene i Oslo, Østfold, Akershus og Buskerud om ansvaret som kommunen har for forvaltningen av statlige tilskuddsmidler og økonomiske rammer for tilskuddsordningene.

1 Generelt om forvaltningen av tilskuddsordningene og ansvarsdelingen

1.1 Forvaltning av statlige tilskuddsmidler

Tilskuddsordningene skal forvaltes i tråd med reglene i forskrift, jordbruksavtalen, og de forutsetninger og økonomiske rammer som Stortinget har fastsatt. For alle forvaltningsorganer gjelder reglene i forvaltningsloven.

Tilskuddsbevilgninger skal forvaltes på en effektiv måte og i tråd med regelverket for økonomistyring i staten. Regelverket har som formål å sikre effektiv forvaltning, og består av Reglement for økonomistyring og Bestemmelser om økonomistyring i staten. Kommunene er ikke en del av staten, men når de forvalter statlige midler vil reglementet gjelde for den oppgaven de gjør på vegne av Staten. Selv om kommunen har ansvar for utførelsen av oppgaven, er instruksjonsmyndigheten og ansvaret for gjennomføringen av budsjettvedtaket fortsatt hos departementet. Kommunens politiske og administrative ledelse har derfor ingen instruksjonsmyndighet, og har ikke anledning til å påvirke den faglige utøvelsen av forvaltningen av produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Kommunene skal benytte Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer ved tilskuddsforvaltningen. Systemene er nettbaserte og krever to-faktor pålogging til Landbruksdirektoratets digitale tjenester, [se veiledningen på Landbruksdirektoratets nettsider](#).

1.2 Aktører og ansvarsdeling

Forvaltningsoppgavene av tilskuddsordningene på landbruksområdet er delt mellom Landbruksdirektoratet, Statsforvalteren og kommunene. Stortinget har delegert myndigheten til å fatte vedtak om tilskudd til kommunene gjennom jordloven og skogbruksloven. Landbruks- og matdepartementet har fastsatt forskrifter for den enkelte tilskuddsordning hvor kommunens myndighet går fram. Landbruks- og matdepartementet har instruksjonsmyndighet når det gjelder hvordan den delegerte myndigheten skal utøves og hvordan de statlige midlene skal forvaltes. Dette innebærer også en rett til å kontrollere at oppgaver og myndighet utøves som forutsatt.

Kommunene har ansvar for å

- informere og veilede om regelverket og om søknadsprosessen
- saksbehandle søknader og fatte vedtak om tilskudd
- etablere internkontroll med søknadsbehandlingen

Statsforvalteren har ansvar for å

- fordele og informere om rammene for midlene til kommunene
- veilede kommunene om regelverket for tilskuddene og om bruk av saksbehandlingssystemet
- gjennomføre kontroll med at kommunene utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til etablert intern kontroll
- være klageinstans for vedtak som kommunene har fattet.

Landbruksdirektoratet har ansvar for å

- administrere tilskuddsordningene
- gi utfyllende veiledning og instruksjoner om forvaltningen av ordningene på nettsidene
- utbetale tilskuddene til mottakerne
- utvikle og drifte de digitale tjenestene som benyttes ved forvaltningen av tilskuddene
- føre regnskap og rapportere til departementet
- gjennomføre evalueringer av tilskuddsordningene

Landbruks- og matdepartementet har ansvar for å

- følge opp Stortingets vedtak og forutsetninger i årlige tildelingsbrev til forvaltningen
- fastsette regelverk for tilskuddsordningene
- rapportere årlig til Stortinget om resultater og måloppnåelse for tilskuddsordningene

2 Mål, rammer og føringer for den enkelte tilskuddsordning

I tråd med Stortingets vedtak gis kommunene i (fylkesnavn) med dette rammer og retningslinjer for forvaltning av tilskuddsordninger på Landbruks- og matdepartementets område for 2024, jf. [Prop. 1 S \(2023-2024\)](#), og [Prop. 121 S \(2022-2023\)](#), og Stortingets behandling av disse.

For tilskuddsordningene der Statsforvalteren fordeler tilskuddsrammer til kommunen, har Statsforvalteren også anledning til å omfordele udisponerte midler mellom kommunene i løpet av året. **Vi ber derfor om at dere i størst mulig grad fatter vedtak før 10. november, hvis ikke annet står oppført for den enkelte ordning.** Statsforvalteren vil etter denne fristen omfordele kommunalt udisponerte tilskuddsmidler til andre kommuner med dokumentert tilskudsbehov.

Nedenfor følger informasjonen om ordningene og rammene som kommunen skal benytte ved forvaltningen og når vedtak fattes jf. pkt. 3.2 nedenfor.

2.1 Tilskudd til avløsning ved sykdom mv.

Mål og målgruppe

Formålet med tilskuddet er å medvirke til å dekke kostnadene til avløsning ved egen, eller barns, sykdom, svangerskap, fødsel, adopsjon eller omsorgsovertaking, og ved dødsfall. Tilskudd kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon. Tilskuddet kan også gis til gjenlevende ektefelle, samboer, forelder eller barn etter avdød jordbruker.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2024

For tilskudd til avløsning ved sykdom mv. utbetales tilskudd etter fastsatte satser dersom vilkårene er oppfylt. For denne ordningen fordeles ingen budsjetttrammer til kommunene. Kommunene fatter vedtak. Landbruksdirektoratet tilgjengeliggjør budsjetttramme i Agros og påser at budsjettet ikke overskrides.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

2.2 Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

Mål og målgruppe

Formålet med tilskuddet er å bidra til et aktivt og bærekraftig jordbruk innenfor de målsettinger Stortinget har trukket opp. Formålet med de enkelte tilskuddsordningene under produksjonstilskudd, er beskrevet i den årlige budsjettproposisjonen Prop. 1 fra Landbruks- og matdepartementet. Tilskudd kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer med de dyreslag eller de vekstgruppene det søkes tilskudd for, slik disse gruppene til enhver tid er definert i jordbruksavtalen.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2024

For produksjons- og avløsertilskudd fordeles ingen konkrete budsjetttrammer. Satsene fastsettes av Landbruks- og matdepartementet ut fra antall søkere som fyller vilkår, slik at budsjettbevilgningen for ordningene ikke overskrides.

Fagsystem og tilganger

Se [kapittel 3 i rundskrivet om forvaltningsansvar og saksbehandling](#) for nærmere informasjon om fagsystemet «eStil PT».

2.3 Tilskudd til tettere planting, gjødsling og ungskogpleie som klimatiltak

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med ordningen er å legge til rette for tiltak som kan ta vare på eller øke karbonlageret i skogen. Tilskudd etter ordningen kan gis til alle skogeiere som har mer enn 10 dekar produktiv skog.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av tilskudd til tettere planting.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av tilskudd til gjødsling av skog som klimatiltak.

Rammer for 2024

Tilskuddet innvilges og utbetales etter fastsatte satser dersom vilkårene er oppfylt. For disse ordningene fordeles ingen budsjetttrammer ned til kommunenivå. Kommunene fatter vedtak. Landbruksdirektoratet kan justere satsene gjennom året for å unngå at budsjettet overskrides.

Fagsystem og tilganger

Nærmere informasjon om fagsystemet «ØKS» fås ved henvendelse til Statsforvalteren.

2.4 Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket er at det ut fra regionale og lokale prioriteringer blir stimulert til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivaretatt og videreutviklet.

Tilskudd kan gis til alle skogeiere som har mer enn 10 daa produktiv skog. Grensen på 10 daa kan fravikes hvis søknaden gjelder tiltak i samarbeid mellom flere eiendommer.

Tildelingskriterier

Det skal fastsettes overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog mellom Statsforvalteren, kommunene og næringsorganisasjonene i skogbruket lokalt. For øvrig gjelder forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til skogkulturtiltak.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til veibygging.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til miljøtiltak i skog.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av tilskudd til drift med taubane, hest o.a.

2.4.1 Tilskudd til vegbygging og drift

Rammer for 2024

Det er et stort behov for midler til ombygging av gamle skogsbilveger, samt noe behov for midler til bygging av nye skogsbilveger i vårt område. Nasjonalt er det tildelt 113 mill. kr til vegbygging og drift med taubane, hest o.a. i 2024. Av dette får Statsforvalteren i Oslo og Viken 19 mill. kr. Midlene skal prioriteres brukt på langsiktige veginvesteringer fremfor driftstilskudd. Det er utarbeidet felles retningslinjer for prioritering av tilskuddsmidler til vegbygging i Oslo og Viken.

Statsforvalteren legger registrert tilskuddsbehov i Vegbank til grunn for sin tildeling. Prosjekter med status X (har søkt tilskudd) er prioritert. Tildelte vegmidler som **ikke er satt i ansvar innen 1. mai, omfordeles** til andre kommuner med dokumentert tilskuddsbehov av Statsforvalteren.

Maksimal kostnad pr løpemeter bygd skogsbilveg, som gir grunnlag for tilskudd, settes til kr 1750 fra og med 2024. Denne kostnaden er lagt til grunn ved tildeling av tilskudd.

Kommunene skal i løpet av året starte arbeidet med etablering av hovedplan for skogsveier. Arbeidet skal være avsluttet innen 1. mai 2025. Hovedplanen vil være styrende for tildeling av

økonomiske virkemidler innen skogbruk til kommunen. Statsforvalteren vil bidra med veiledning av kommunene i forbindelse med arbeidet.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

2.4.2 Tilskudd til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak

Rammer for 2024

Nasjonalt er det avsatt 95 mill. kr i tilskudd til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak i 2024. Av dette får Statsforvalteren i Oslo og Viken 16 mill. kroner. På grunn av høy hogstaktivitet, er det fortsatt stort behov for skogkultur. De økonomiske rammene kan være begrensende. Tilskuddssatser og tiltak må vurderes nøye. Vi oppfordrer kommunene til å harmonisere satsene seg imellom, samt at det fastsettes en maksimal tilskuddssats pr daa for de tiltak som prioriteres.

Statsforvalteren har lagt til grunn en tilskuddssats på 30 % for skogkulturtiltak i sin tildeling, og en maksimal tilskuddssats pr dekar på kr 300 for ungskogpleie (formålskode 133). Midlene skal forvaltes etter prioriteringer vedtatt av kommunen (tiltaksstrategier med aktivitetsbudsjett og strategiplaner).

Handlingsplan for skogbruket i Oslo og Viken 2021 - 2025 ble vedtatt i 2021. Vi oppfordrer til at oppfølging av tiltak og målsetninger i handlingsplanen blir gjort til del av de kommunale tiltaksstrategiene. Statsforvalteren vil omfordele kommunalt udisponerte tilskuddsmidler (skogkultur) til andre kommuner med dokumentert tilskuddsbehov **etter 25. oktober**.

Det vil bli gitt nærmere informasjon om innretting og retningslinjer for tilskudd til miljøtiltak på et senere tidspunkt.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Risikobasert kontroll og resultatkontroll

Kommunen skal årlig utarbeide risikobasert kontrollplan for blant annet kontroll av tilskudd til skogkultur, tettere planting og gjødsling (jf. Veileder 01:2019, Ldir.). Generelt skal minimum 5 % av alle vedtak kontrolleres. For veganlegg som ikke mottar tilskudd skal minimum 25 % av tiltakene også følges opp med registrering av resultatkontroll i ØKS. Mangelfull oppfølging av kontroll blir definert som avvik i forhold til kommunal forvaltning.

Fagsystem og tilganger

Nærmere informasjon om fagsystemet «ØKS» fås ved henvendelse til Statsforvalteren.

2.5 Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

Tilskudd kan innvilges foretak som oppfyller vilkår for produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket. Tilskudd kan også innvilges eier av landbrukseiendom dersom det foregår en produksjon

på landbrukseiendommen som oppfylle vilkårene for produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2024

Nasjonalt er det bevilget 200 mill. kr til SMIL i 2024. Oslo og Viken er tildelt 59 millioner kroner av disse. Dette er en økning på nesten ti mill. kr fra 2022. I år er det ingen tilgjengelige ekstramidler fra 2023, da ubenyttede midler for SMIL og flere ordninger finansiert over Landbrukets Utviklingsfond (LUF), nå ble inndratt ved årsskiftet.

Vi tildeler i år hele SMIL-rammen ved hovedtildelingen. Dette innebærer at det ikke er egne midler tilgjengelig til klagebehandling eller akutte hendelser. Kommuner som sender over klagesaker til Statsforvalteren, må derfor selv holde igjen penger til klagesaken er avgjort.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Vi er kjent med at flere kommuner har søknadsfrist for SMIL seint på høsten. Ifølge forskriften er det opp til kommunene selv å sette denne fristen. For at vi skal ha mulighet til å omfordele udisponerte midler mellom kommunene, og for at dere og vi skal ha et best mulig grunnlag for budsjettinnspill til 2025, ber vi om at dere har søknadsfrist i rimelig tid før dere skal rapportere til oss. Vi oppfordrer dere også til å gi oss beskjed så snart dere ser at dere ikke får brukt de tildelte midlene. På den måten kan vi benytte midlene i Oslo og Viken på en mest mulig effektiv måte gjennom løpende omfordelinger. Direktoratet legger stor vekt på årets forbruk av tildelte midler ved vurdering av neste års tildeling til Statsforvalteren.

Det har vært et problem at inndratte midler fra tiltak som ikke er gjennomført innen arbeidsfristen, tilfaller kommunene sent på året. Dette har da ført til at dere enten ikke har vært klar over at rammen har økt eller ikke har rukket å fatte vedtak før systemet har stengt. Midler som ikke er brukt opp ved årsskiftet, overføres nå til LUF (se over). Med bakgrunn i dette oppfordrer vi dere til å sette arbeidsfristen enten til 30. juni eller 31. desember når dere fatter vedtak om tilskudd. Sistnevnte vil gjøre at ev. inndratte midler kommer på neste års ramme. Inndratte midler tilfaller alltid den kommunen som har fattet vedtak om tilskuddet.

Tildelte midler som ikke er disponert før 10. november, vil Statsforvalteren omfordele til andre kommuner med dokumentert behov for økt tilskudd.

Føringer og prioriteringer

Oslo og Viken er ett av tre fylker som har kommuner med arealer som drenerer til vassdrag som renner ut i Oslofjorden. Vi er derfor også i år bedt spesielt om å gi aktuelle kommuner en større del av økningen på fylkets budsjettamme slik at de kan prioritere tilskudd til vannmiljøtiltak. Erfaringer viser at det i noen vannområder er stort behov for utbedring av hydrotekniske anlegg i jordbruket.

Regionalt miljøprogram (RMP) for jordbruket i Oslo og Viken 2023 – 2026 legger føringer for fordeling av SMIL-midlene til kommunene. Du kan [lese mer om dette på nettsiden vår](#). Ifølge tildelingsbrevet til oss, skal klimatilpasning, herunder hydrotekniske tiltak, prioriteres der behovene er store. Det er samtidig viktig at fordelingen til kommunene i tilstrekkelig grad hensyntar de ulike formålene med SMIL. Tiltak for ville pollinerende insekter og truet natur bør også vektlegges, og det er mulig å gi investeringsstøtte til seterdrift over ordningen. Oppfølging av helhetlig [tiltaksplan for Oslofjorden](#) skal særskilt prioriteres og midlene skal brukes der de har størst effekt.

Annet

Kommunene skal ha oppdaterte lokale retningslinjer/tiltaksstrategier for SMIL der beskrivelse av miljøutfordringer og prioriteringer av miljøtiltak kommer frem. Vi minner om at disse skal utarbeides i dialog med næringsorganisasjonene. Kommuner med god måloppnåelse og gjennomføringsevne skal prioriteres.

Kommunene skal forvalte ordningen på grunnlag av målsettinger og prioriteringer i egne tiltaksstrategier. Husk å fylle inn riktig tiltaksgruppe for SMIL-tiltaket når dere behandler søknader i Agros. Dette er nødvendig for at vi skal kunne utarbeide statistikk av best mulig kvalitet.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

2.6 Tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og -minner, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

Tilskuddet kan gis til:

- Foretak som har gjennomført tiltak på arealer de disponerer i søknadsåret. Foretaket må drive vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer, og må være registrert i Enhetsregisteret.
- Beitelag kan søke tilskudd for drift. Med beitelag menes sammenslutninger som er registrert som samvirkeforetak eller forening i Enhetsregisteret, og som har til hovedformål å samarbeide om hensiktsmessige fellesløsninger innen beitebruk og god utnyttelse av utmarksbeite.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av ordningen.

På [temasiden om regionalt miljøtilskudd på nettsidene våre](#) finner dere veiledningsmateriell og lenke til forskriften som gjelder Oslo og Viken.

Rammer for 2024

For regionale miljøtiltak i jordbruket fordeles ingen konkrete budsjettammer. Statsforvalteren fastsetter foreløpige satser for det enkelte tiltaket. Kommunen gjør en foreløpig behandling av søknadene. Statsforvalteren fastsetter endelige satser for det enkelte tiltaket basert på prognoser på forbruk fra søknadsomgangen, for å sikre at tildelingen til fylket ikke overskrides. Kommunen fatter vedtak om utbetaling når endelige satser er fastsatt.

Tilskuddsramma for søknadsomgangen i 2023, med utbetaling i 2024, er på 279,8 millioner. Satsene fastsettes av Statsforvalteren ut fra antall søkere som fyller vilkår, slik at budsjettbevilgningen til Oslo og Viken ikke overskrides. Tilskuddsrammen for søknadsomgangen 2024, med utbetaling i 2025, er ikke kjent før årets jordbruksforhandlinger er avsluttet.

Fagsystem og tilganger

Om fagsystemet «eStil RMP» - [se i rundskrivets kapittel 3.](#)

2.7 Tilskudd til drenering av jordbruksjord

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å øke kvaliteten på tidligere grøftet jordbruksjord ved å gi tilskudd til drenering av dårlig drenert jord med potensial for økt jordbruksproduksjon, samt å redusere faren for erosjon og overflateavrenning av næringsstoffer til vassdrag.

Tilskudd kan gis til eier av eller foretak som leier tidligere grøftet jordbruksareal og som drenerer dette arealet. For planerte arealer kan det gis tilskudd til arealer som ikke tidligere er grøftet.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltning av ordningen.

Rammer for 2024

Korn-, potet- og grønnsaksarealer skal prioriteres ved fordeling av midlene, bl.a. av hensyn til vannmiljøutfordringer.

For 2024 er det bevilget 68 mill. kr til tilskudd til drenering nasjonalt. Oslo og Viken er tildelt 24 mill. kr av disse. I år er det ingen tilgjengelige ekstramidler fra 2023, da ubenyttede midler for Drenering av jordbruksjord og flere ordninger finansiert over Landbrukets Utviklingsfond (LUF), nå ble inndratt før årsskiftet. Den tildelte tilskuddsrammen dekker kun rundt 1/3 av kommunenes innmeldte behov i november 2023. Dette innebærer at vi i år altså ikke kan oppfylle deres innmeldte behov. Det er beregnet en økning i tilsagn for 2024 som følge av 60 % økning i tilskuddssatsene etter jordbruksoppgjøret 2023 (økt fra 2 500 kr/daa til 4 000 kr/daa).

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Retningslinjene for fordeling av dreneringsmidler til kommunene sier at 70 % av midlene skal fordeles etter faste kriterier (andel jordbruksareal) og 30 % etter aktivitet (gjennomføringsgrad, rapportering og innmeldte behov). Korn-, potet- og grønnsaksarealer skal prioriteres ved fordeling av midlene, blant annet av hensyn til vannmiljøutfordringer.

Annet

Det er veldig stor forskjell mellom kommuner både i behovet for drenering og interessen for å drenere. Kommuner med liten aktivitet i forhold til behovet for drenering, bør informere mer om hvor viktig god drenering er for avling og reduserte utslipp av næringsstoffer og klimagasser.

Innen 1. september vil vi be om en oversikt over kommunenes forbruksprognoser, med forventet sum for innvilgninger, ubrukte midler per 1. september og antatt udisponerte midler ved årsslutt. Vi oppfordrer kommunene om at det blir fattet vedtak før 10. november.

Vi oppfordrer dere også for denne ordningen til å sette arbeidsfristen enten til 30. juni eller 31. desember (se omtalt under SMIL-ordningen også). Sistnevnte vil gjøre at ev. inndratte midler kommer på neste års ramme. Inndratte midler tilfaller alltid den kommunen som har fattet vedtak om tilskudd.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

2.8 Tilskudd til tiltak i beiteområder

Mål og målgruppe for ordningen

Formålet med tilskuddet er å legge til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark, redusere tap av dyr på utmarksbeite og fremme fellestiltak i beiteområdene.

Tilskudd kan gis til lag eller foreninger (beitelag, grunneierlag, radiobjellelag) som er registrert i enhetsregisteret, som driver næringsmessig beitedrift og som iverksetter investeringstiltak og/eller planleggings- og tilretteleggingsprosjekter i beiteområder.

Tilsvarende gjelder for foretak som kan gis produksjonstilskudd etter § 2 i forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket der det grunnet naturgitte eller driftsmessige forhold ikke ligger til rette for samarbeid. Stat, fylke eller kommune kan ikke gis tilskudd med mindre det søkes gjennom lag og forening der også en eller flere tilskuddsberettigede eiendommer er med.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningen.

Rammer for 2024

Oslo og Viken er for 2024 tildelt 2,78 mill. kr til tiltak i beiteområder. Rammen er uendret fra 2023. Ved årets hovedtildeling fordeles hele potten. I år er det ingen tilgjengelige ekstramidler fra 2023, da ubenyttede midler for ordningen med tilskudd til tiltak i beiteområder og flere ordninger finansier over Landbrukets Utviklingsfond (LUF), nå ble inndratt før årsskiftet.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Til grunn for tildelingen har vi lagt antall sau og storfe på utmarksbeite, tildelinger de siste årene (aktivitet og etterspørsel) og innmeldt behov for 2024. Gi oss beskjed når som helst dersom dere ser at dere ikke får brukt de tildelte midlene deres, slik at de kan omfordeles til andre kommuner. **Vi minner om at søknadene skal gå via beite- eller sankelagene. Dersom det foreligger søknader fra enkeltforetak, må kommunen foreta en konkret vurdering av hvorfor det er naturgitte eller driftsmessige forhold som gjør at det ikke ligger til rette for samarbeid i hvert enkelt tilfelle, jf. § 2 andre ledd i forskriften.**

Av den nasjonale totalrammen for tilskudd til tiltak i beiteområder på 30 mill. kroner er 6,5 mill. kr øremerket tiltak knyttet til ekstraordinære kostnader for beitenæringen som følge av kampen mot skrantesjuka (CWD). Disse midlene forvaltes av Statsforvalteren i Oslo og Viken i samarbeid med Statsforvalteren i Vestland og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og i dialog med beitenæringen og Mattilsynet.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

2.9 Tilskudd til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Mål og målgruppe for ordningene

Formålet med tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap er å bidra til å sikre verdier knyttet til landskap, biologisk mangfold, kulturminner og kulturmiljøer, herunder sikre langsiktig skjøtsel og drift.

Tilskuddene gjelder for tiltak innenfor Utvalgte kulturlandskap i jordbruket, slik disse områdene er avgrenset i Miljødirektoratets Naturbase.

Se [Landbruksdirektoratets veiviser](#) om forvaltningen av ordningene

Rammer for 2024

I 2024 er den totale nasjonale rammen på 31,57 mill. kroner. Oslo og Viken har syv Utvalgte kulturlandskap i jordbruket fordelt på seks kommuner. Samlet ramme for våre områder er i år 3,8 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 300 000 kroner fra i fjor, og en reduksjon på til sammen 1,3 mill. kroner de tre siste årene.

Vi har tildelt 3 725 000 kroner av årets pott til kommunene og avsatt kr 75 000 til regionale felles tiltak som skal forvaltes av Statsforvalteren.

(Se vedlagte oversikt over kommunevis tildeling)

Ved tildeling til kommunene har vi lagt vekt på gjennomføringsevne, framdrift og oppnådde resultater i områdene, områdenes størrelse i areal, omfang av tiltak og antall eiere/drivere. I år har vi lagt særlig vekt på at områdene skal ha forvaltningsplaner. Landbruksdirektoratet har gitt føringer om at vi bør være tilbakeholdne med å tildele rammer til områder uten forvaltningsplaner.

Statsforvalteren skal følge med på forbruket av midler i kommunene og sørge for en forvaltning av midlene som fremmer aktivitet i områdene. I tillegg kan vi omfordele udisponerte midler i løpet av året. Vi oppfordrer kommunene om at det blir fattet vedtak før 10. november. Se ellers generell omtale om dette under SMIL-ordningen.

Fagsystem og tilganger

- Om fagsystemet «Agros» – [se veiledning til saksbehandlere](#)
- Tilgang til fagsystemet – [se veiledning om Agros og roller](#)

3 Oppfølging og kontroll

3.1 Internkontroll hos kommunen som tilskuddsforvalter

For å sikre korrekt saksbehandling, skal kommunen ha etablert systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til hensikt å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler¹.

Tiltakene skal bidra til å sikre korrekt:

- registrering av faste data
- saksbehandling, herunder dokumentasjon av fastsettelse av tilskuddsbeløp
- registrering av vedtak om tilskudd
- utbetaling av tilskudd til rett mottaker til rett tid
- registrering i regnskapet
- behandling av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker

Når kommunenes forvaltning av tilskuddene foregår i samarbeid med Statsforvalter og Landbruksdirektoratet, vil de enkeltes oppgaver til sammen sikre korrekt saksbehandling. I de fleste ordninger vil kommunene først og fremst ha ansvar for saksbehandlingen, registrering av vedtak og behandlinga av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker. Øvrige oppgaver gjøres normalt av en av de to andre forvaltningsenhetene. Tiltakene må derfor sees i sammenheng.

3.2 Krav til kontroll med vedtak og utbetaling

Det er krav til kontroll med vedtak og utbetalinger av tilskudd. I økonomireglementet omtales kontrollene som "transaksjonskontroller". Ansatte med ulike roller og fullmakter skal bekrefte at kontrollene er utført.

Kontrollene skal sikre at bla. tilskudd blir håndtert i samsvar med gjeldende lover og regler. Kommunen må derfor etablere systemer og rutiner som sikrer at oppgavene blir gjort. Kravene i økonomiregelverket sidestiller maskinelle kontroller av utgifter med manuelle, dersom økonomisystemet har funksjonalitet til det. Det er særlig to av transaksjonskontrollene som er relevant for kommunene. Disse omtales nedenfor.

3.2.1 Krav til kontroll med vedtak - budsjett disponeringsmyndighet

Kommunen fatter vedtak om tilskudd. I slike tilfeller hvor kommunen har myndighet til å fatte vedtak på vegne av staten, følger det også krav til kontroll med den økonomiske forpliktelsen som tilskuddsvedtaket vil innebære. I Økonomiregelverket er dette omtalt som budsjett disponeringsmyndigheten.

Kommunenes vedtak om tilskudd skal godkjennes av en ansatt som har budsjett disponeringsmyndighet. Tildeling av budsjett disponeringsmyndighet til den ansatte må gjøres skriftlig.

Kommunene skal ha rutiner for oppfølging av delegert budsjett disponeringsmyndighet. Kommunene bør ha rutiner som sikrer at roller og tilganger endres når ansatte slutter eller går over i andre stillinger. Myndigheten til å disponere budsjettet (her tilskuddsrammen) følger den ansatte, ikke en stilling. Kommunen bør ha tiltak som sikrer at saksbehandlere har kjennskap til regelverk og rammer for saksbehandlingen.

¹ Reglementet for økonomistyring i staten kapittel 6.3.8.1 og kapittel 2.4

Før en ansatt med budsjett disponeringsmyndighet fatter endelig vedtak, setter *Reglementet for økonomistyring i staten*² krav om at vedkommende skal

- a) påse at det er hjemmel for disposisjonen i stortingsvedtak, tildelingsbrev eller andre vedtak og at disposisjonen ellers er i overensstemmelse med gjeldende lover og regler
- b) påse at det er budsjettmessig dekning for utbetalingen
- c) påse at disposisjonen er økonomisk forsvarlig

I praksis vil det å skulle påse at det er hjemmel for disposisjonen etter a), være å påse at vedtaket er i henhold til tilskuddsregelverket, dette brevet og rundskrivene på Landbruksdirektoratets nettsider. Informasjon om budsjettmessig dekning for tilskuddet som skal innvilges, følger av omtalen av de økonomiske rammene foran i dette brevet.

Kommunene må ha rutiner som sikrer at disse oppgavene blir gjort.

3.2.2 Krav til kontroll ved utbetaling - attestasjon

Alle tilskuddsbeløp skal være attestert³ før utbetaling kan skje. Den som attesterer, skal kontrollere at utbetalingsforslaget stemmer med vedtaket om tilskudd (tilskuddsbrevet), og at tilskuddsmottakeren har sendt inn dokumentasjon der det er stilt vilkår om dette. Her menes dokumentasjon på bruken av tilskuddsmidlene som er sendt inn i ettertid.

For tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket og produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket skjer attestasjon maskinelt i de elektroniske fagsystemene før Landbruksdirektoratet utbetaler.

3.2.3 Arbeidsdeling

Det er stilt forholdsvis få krav til arbeidsdeling utover at den skal være forsvarlig – som følger av kravet til internkontroll. Minimumskravene i økonomireglementet er krav til utførelsen av kontrolloppgavene:

- Den som har budsjett disponeringsmyndighet, kan ikke godkjenne godtgjørelser eller andre utbetalinger til seg selv.
- Registrering og endring av opplysninger om betalingsmottakere skal utføres av andre enn den som utøver budsjett disponeringen.
- Attestasjonen skal utføres av en annen enn den som har budsjett disponeringsmyndighet og har bekreftet disposisjonen.
- Den som attesterer, kan ikke attestere utbetalinger til seg selv.

3.2.4 Krav til dokumentasjon

Kommunene skal kontrollere informasjon som søker sender inn som har betydning for innvilgelse av tilskuddet. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Bekreftelsen av utøvd budsjett disponering skal komme frem av tilskuddsbrevet. I praksis vil kravet være ivaretatt i de elektroniske fagsystemene.

Bekreftelse på utøvd attestasjonskontroll vil komme frem av det elektroniske fagsystemet.

² Reglement for økonomistyring i staten kapittel 2.5.2.1

³ Reglement for økonomistyring i staten kapittel 6.3, og kapittel 2.5.2.2

3.3 Kontroll av informasjon fra tilskuddsmottakere

Kommunen skal kontrollere informasjonen mottakeren sender inn som har betydning for søknadsbehandlingen. Kommunen skal videre kontrollere eventuelle rapporter som tilskuddsmottakeren senere sender inn om måloppnåelsen. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Kontrollen skal tilpasses den enkelte tilskuddsordningen og målet med den. Kontrollen skal ha et rimelig omfang i forhold til nytten og kostnadene ved kontrollen.

Kommunen skal kartlegge henholdsvis risiko for at det oppstår feil på grunn av problemer med fortolkning av tilskuddsvilkårene og risiko for uregelmessigheter. Ut fra en vurdering av det samlede risikonivået og hva som er de vesentligste risikomomentene, skal det fastsettes hvilke kontrollpunkter som er mest aktuelle, og hvem som skal foreta kontrollen.

3.4 Tildeling og kontroll med tilganger til fagsystemene

Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer har tilgangskontroller som sikrer systemets funksjoner og data mot uautorisert endring, tilganger, utlevering av sensitiv informasjon eller ødeleggelse av data. Tilgangskontrollene er basert på at alle brukere har en personlig identifikasjon og tilgangsrettigheter tilpasset de oppgaver vedkommende har.

Tilgang skal kun gis til de som har et tjenstlig behov. Statsforvalter administrerer og gir tilganger. I fagsystemene brukes tildeling av roller som modell for å styre hva saksbehandler kan gjøre i systemet.

Kommunen skal skriftlig be Statsforvalteren om tilganger for sine ansatte som har tjenstlige behov for tilganger til fagsystemet. Ved endringer, f.eks. når noen slutter, endrer ansvarsområde, går ut i permisjon osv., må kommunen straks melde ifra om dette til Statsforvalteren.

Kommunen har en viktig oppgave med å kontrollere og følge opp tilgangene som gis til kommunens ansatte. Se nærmere under kapittel 2 og hver tilskuddsordning om hvilke fagsystemer som er aktuelle.

3.5 Rapportering om svakheter og sikkerhetsbrudd

Kommunene skal rapportere sikkerhetshendelser og svakheter knyttet til Landbruksdirektoratets elektroniske fagsystemer til adressen sikkerhet@ldir.no.

Sikkerhetshendelser kan variere fra bevisst eller utilsiktet tilgang til systemet, utlevering av sensitive data, manipulasjon av informasjon eller ødeleggelse av data. En svakhet ved systemet er en egenskap som gjør det sårbart og som kan utnyttes enten ved uhell, av personer som ikke har til hensikt å forårsake skade, og av personer med onde hensikter.

Kommunene som bruker saksbehandlingssystemet, har ansvar for å utarbeide egne rutiner som er tilpasset de oppgavene de har ansvar for. Det gjelder bl.a. tilgangskontroller, behandling av personopplysninger, konfidensialitet og taushetsplikt og melding om brudd på personopplysningssikkerhet.

Med hilsen

Otto Galleberg
seksjonssjef
Landbruksavdelingen

Per Olav Granheim
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Fordeling av økonomiske rammer for tilskuddsordningene i landbruket 2024

Kopi til:

Landbruksdirektoratet

Postboks 56

7701

STEINKJER

Mottakerliste:

Asker kommune	Katrineåsveien 20	3440	RØYKEN
Fredrikstad kommune	Postboks 1405	1602	FREDRIKSTAD
Sarpsborg kommune	Postboks 237	1702	SARPSBORG
Marker kommune	Postboks 114	1871	ØRJE
Rakkestad kommune	Postboks 264	1891	RAKKESTAD
Våler kommune	Herredshuset, Kjosveien 1	1592	VÅLER I VIKEN
Råde kommune	Skråtorpveien 2A	1640	RÅDE
Skiptvet kommune	Postboks 115	1806	SKIPTVET
Moss kommune	Postboks 175	1501	MOSS
Halden kommune	Postboks 150	1751	HALDEN
Hvaler kommune	Storveien 32	1680	SKJÆRHALDEN
Aremark kommune	Rådhuset	1798	AREMARK
Drammen kommune	Postboks 7500	3008	DRAMMEN
Kongsberg kommune	Postboks 115	3602	KONGSBERG
Ringerike kommune	Postboks 123 Sentrum	3502	HØNEFOSS
Hole kommune	Viksveien 30	3530	RØYSE
Flå kommune	Sentrumsvegen 24	3539	FLÅ
Nesbyen kommune	Alfarvegen 117	3540	NESBYEN
Gol kommune	Gamlevegen 4	3550	GOL
Hemsedal kommune	Hemsedalsvegen 2889	3560	HEMSEDAL
Ål kommune	Tingstugu, Torget	3570	ÅL
Hol kommune	Ålmannvegen 8	3576	HOL
Sigdal kommune	Borgestubakken 2	3350	PRESTFOSS
Krødsherad kommune		3536	NORESUND
Modum kommune	Postboks 38	3371	VIKERSUND
Øvre Eiker kommune	Postboks 76	3301	HOKKSUND
Lier kommune	Postboks 205	3401	LIER
Flesberg kommune	Lampelandhagan 7	3623	LAMPELAND
Rollag kommune	Vrågåvegen 10	3626	ROLLAG

Nore og Uvdal kommune	Sentrum 16	3630	RØDBERG
Bærum kommune	Postboks 700	1304	SANDVIKA
Aurskog-Høland kommune	Rådhusveien 3	1940	BJØRKELANGEN
Eidsvoll kommune	Postboks 90	2081	EIDSVOLL
Enebakk kommune	Prestegårdsveien 4	1912	ENEBAKK
Frogn kommune	Postboks 10	1441	DRØBAK
Gjerdrum kommune	Postboks 10	2024	GJERDRUM
Hurdal kommune	Minneåsvegen 3	2090	HURDAL
Lørenskog kommune	Postboks 304	1471	LØRENSKOG
Nannestad kommune	Postboks 3	2031	NANNESTAD
Nes kommune	Postboks 114	2151	ÅRNES
Nesodden kommune	Postboks 123	1451	NESODDTANGEN
Nittedal kommune	Postboks 63	1483	HAGAN
Rælingen kommune	Postboks 100	2025	FJERDINGBY
Ullensaker kommune	Postboks 470	2051	JESSHEIM
Vestby kommune	Postboks 144	1541	VESTBY
Ås kommune	Postboks 195	1431	ÅS
Oslo kommune	Rådhuset	0037	OSLO
Indre Østfold kommune	Postboks 34	1861	TRØGSTAD
Nordre Follo kommune	Postboks 3010	1402	SKI
Lillestrøm kommune	Postboks 313	2001	LILLESTRØM
Jevnaker kommune	Kirkegata 6	3520	JEVNAKER
Lunner kommune	Sandsvegen 1	2740	ROA